

Ræður um at hyggja frameftir

Oddagrein

Í hesum dogum vitjar ein av teimum kendastu donunum í Føroyum. Talan er um ongan minni enn storreidaran og vinnulivsmannin Mærsk McKinney Møller, ið eigur ta risastóru AP Møller konsernina. Alment er talan um eina privata vitjan. Møller, sum er vorðin 84 ára gamal, vil innheinta nakað av tí hann hevur „forsomt“ í sínum langa lívi, nevniliga hetta at vitja onnur lond. Og nú stóðu so Føroyar fyrri tórni. Hetta er nevniliga fyrstu ferð, at Mærsk McKinney Møller setur fót sín á føroyska grund.

TÁ hugsað verður um, hvussu stóran tyding AP Møller reiðarið hevur havt fyrri so mong heim í Føroyum, og eisini hvussu stóran tyding føroysku yvirmenninir hava havt fyrri hetta reiðari, so kann tað tykjust logið, at oddamaðurin í hesi fyrirkomu ongantíð hevur verið her áður. Men betri seint enn ongantíð, og skulu vit bjóða Mærsk McKinney Møller vælkoman til Føroya. Føroyingar hava altíð dámt væl at verða róstir fyrri sítt gestabliðni, og har tað ikki verður gjordur munur á høgum ella lagum - á stórkapitali og krabbagoggum. Okkum dæmar væl at visa fram okkara vakra land og at visa fremmandum, at vit eiga eina livandi og serstaka mentan. Alt hetta fer vónandi eisini at standa einum tí størsta einstaka arbeiðsgevaranum hjá føroyingum gjøgnum tíðirnar í boði. Ikki man tað vera av leið, at AP Møller telist millum teir arbeiðsgevarar, sum hava havt flest føroyingar í arbeiði. Tá er landskassin ikki tikin við.

HÓAST Mærsk McKinney Møller er komin til Føroya sum ferðamaður, so kunnu vit bara gita, at storfyrir tóka hansara eisini hevur eygini eftir gongdini í Føroyum og her ikki minst á oljuøkinum. Alt annað vildi eisini verið logið, nú tað so nógvir føroyingar eisini eru í starvi í netup oljupartinum hjá AP Møller. Neyvan verður nógvið fráætta um framtíðar ætlanir hjá AP Møller í Føroyum undir hesi vitjan. Mærsk McKinney Møller er nevniliga faorðamaður maður. Tað mugu vit so virða, men tá tað er sagt, so eigur AP Møller samtakið og tess folk at gera sær greitt, at Føroyar eru ikki Danmark. Føroyar eru eitt land, har mytur og gitingar hava goðan groðrbotn. Einasti máti at forða fyrri slíkum er at vera minni afturlatin - meira opin. Tað skal tí verða okkara ráð til AP Møller fyrirkoma um at vera meira opin og spæla við opnum kortum, um henda fyrirkoma vil vera við í menningini av Føroyum. Hetta hevði eisini tænt hennara egnu á hugamállum.

HÓAST fortið er fortið, so er tað ikki nakað dulsmál, at tað eisini hava verið hogg til eitt nú AP Møllerfyrirkoma frá politiskari síðu. Hetta sóu vit m.a. undir orðaskiftinum um syrgiliga bankamálið.

VIT eiga at hyggja frameftir. Tí tæni tað øllum pørtum, bæði Føroyum og AP Møller, at tað verður spælt við opnum kortum og at framtíðar samstarv á eitt nú oljuøkinum verður at meta sum samstarv millum javnbjóðis partar, ið hava virðing fyrri hvør øðrum. Tá hetta er sagt, skal tað vera okkara vón, at vitjan Mærsk McKinney Møller í Føroyum kann vera við til at knýta bond millum Føroyar og hesa donsku stórfyrirkoma, tó at hon verður at arbeiða undir somu kappingartreytum sum øll onnur feløg. Men við tí renume fyrirkoman hevur bæði hvat viðvikur professionalismu og kvaliteti annars, er einki at ivast í, at vit fara at siggja meira til hesa fyrirkoma í Føroyum í framtíðini.

Sosialurin

Viðmerking:

Jóanes og Liktenstein

Um kunningarferðina hjá uttanlandsnevndini er stutt at siga, at hon eina mest er íkomin eftir stóðugum áheitanum frá Jóanesi Eidesgaard.

Ferðin gongur eftir uppskoti frá umsitingini til Geneve og Liktenstein, og er tað umsitingin, sum ger skrána, sum vit í nevndini ikki kenna enn.

Alment kent er, at Liktenstein eins og Føroyar á demokratiskan hátt valdi sær fullveldið eftir kríggið. Teir finga sína demokratisku skipan, sum teir eru væl nøgdir við, meðan vit finga nakað heilt annað, sum allir flokkar í dag siga seg vera ónøgdir við, og siga seg vilja broyta.

Osemja er um hvussu, men bara tann ein flokkurinn ræðist neyvari upplýsingar

um, hvussu hetta kann gerast. Tað er Javnaðarflokkurinn.

Utan setti seg við fótur í spennu ímóti, at vit skuldu fáa ta kunnandi hvítbókina. Líka so hart setti hann seg ímóti, at vit skuldu fáa ta samfelagsskipandi grundlógina.

Loksins gongur formaður javnaðarflokksins berserkargongd um, at dreymaferð hansara skuldi endað í Liktenstein, har kunnad verður um gongdina hjá einum ungum fullveldi, sum bæði so og so gjørdist eitt av Evropros ríkasta.

Alment kent er, at Javnaðarflokkurinn ræðist allar upplýsingar um framtíðarstøðu Føroya, samstundis sum hann ikki er forur fyrri at siga føroyingum, hvussu Føroyar eftir hansara tykki

skulu skipast stjórnarliga. Tað er onkur í alheims høpi ókend sjálvstýriskipan á jøvnum fót við danir, sum danir skula tyggja, svølgja og rinda fyrri í samráðingum við Jóanes Eidesgaard, -siga teir.

Sjálvandi kann hann velja Liktenstein frá, og fara til Lolland Falster í staðin fyrri. Sum skúlatærari man hann kennast við og festnast um, at vit vanliga í stóð og slag hava verið samanborin við henda danska landlutin.

Afturkomnir eru vit tað klókari, sum Jóanes er byttari, og honum eitt hósikligt ikkast til tjakið hjá Javnaðarflokkinum um framtíðarstøðu Føroya. Har vit aðrir alla tíðina hava valt mest møguliga opnu og erligu kunning um framtíð okkara, hevur Javnaðarflokkurinn

líka so ofta valt ein forðummandi politikk.

Eftir hansara ætlan skal jú einki spyrjast burturúr sjálvstýrisringum føroyinga. Tær eru og skula bara misbrúkast til at vinna sær vald við; og tað er gingið hampuliga væl higartil - bæði burturi og heima.

Hergeir Nielsen

Skattaok samgongunnar

Tað er farið at lýsna fyrri framman figgarliga og meira arbeiði er her á landi. Stramma figgarliga stýringin seinastu árin hevur beint skútna á rétta kós.

Men tíverri merkir skattgjaldrin enn stramma kvorkratakíð og tunga okíð. Hóast flestu arbeiða nógvi, er at kalla onki eftir, tá ið skattir og avgjöld eru latin.

Tó at samgongan hevur tikið fleiri hundrad milliónir ov nógvi inn frá skattgjaldraranum, og landskassin somuleiðis hevur fingið 900 milliónir í endurgjaldi fyrri bankabjargingina — sum skattgjaldarin hevur gildið, ja, so eru als ongar ætlanir hjá núverandi samgongu at lækka skattin — hoyra vit.

Spurningurin er, hví landskassin á slíkan hátt á

eftir ár skal eyðræna arbeiðandi føroyinginn óneyðugt?

Hóast tað stóð illa til figgarliga, megnaðu Sambandsflokkurinn og hansara samgongufelagar, at lækka skattirnar fleiri ferðir undir seinastu samgongu. Tað skulu teir hava tøkk fyrri. Tíverri er nú vent í holuni hesum viðvikjandi.

Einstakar fólkaflokksrøddir harmast um, at ongin skattalætti verður givin.

Men tað tykjust bert vera lóti, tí fólkaflokkurinn kann fremja ein skattalætti - um teir vilja.

Føroyingar hava altíð vitað, at Landskassin er ein rættuliga ótættur peningakassi. Nógvir peningar í hesum kassa, er ongin trygg hjá borgaranum.

Peningurin er nógvi trygg-

ast í lummanum hjá skattgjaldraranum. Hví skal landskassin leggja í loður, fleiri hundratals milliónir hvørt ár?

Landskassin eigur ikki at taka meiri pening frá landsins borgarum enn neyðugt!

Samgongunar bóðskapur í lótni til føroyinginn er hesin: Halt fram at arbeiða og stríðast, so Landskassin vinnur pening í yvirflóð.

So kann arbeiðandi føroyingurin skifta útslitna bilin út — uppá lán.

Somuleiðis víðlíkahalda húsíð — uppá lán.

Landskassin er nevniliga farin avstað við vinninginum, ið hevði kunnad gjørt, at føroyingurin kundi gjørt neyðugu útskiftingarnar og víðlíkahaldini — kontant.

Hvussu leingi skulu vit

knógva undir óneyðugum skattaoki, ið avspæglast av einum landskassayvirskotið uppá nógvar hundratals milliónir hvørt ár?

Vónandi ikki leingi. Tað er neyðugt, at skatturin verður lækkaður!

Vinarliga
Marjus Dam,
lögtingsmaður

JESUS'99-stevnan heldur áfram

Í vár, 15.-21. februar, skipaði ein tvørkirkjulig ungdomsnevnd fyrri ungdomsráðstevnunum JESUS'99.

Endamáli við JESUS'99 er at ung úr teimum ymiskum trúðarbólkunum, í felag, brenna fyrri at boða gleðibóðskapin um Jesus, út til

onnur ung.

A motunum og seminari-num sum vóru, upplivdu bæði ung og eldri Jesu signing á ymiskan hátt.

Tað hevði við sær, at fyrsta JESUS'99-møtið var leygardagin tann 1. Maj í Hoyvíkar Skúla, har ung

greiddu frá tí tey høvdu uppliva á stevnuni.

Leygarkvöldið kl. 20 í Rhema á Hálsi verður aftur høvið at hoyra vitnisburðar frá stevnuni, sang og útisetar vitna eisini. Ungdómar úr øllum frikirkjum verða við.

Aftaná møtið verður hugnalota í Frelsunarherðinum í Tórsgøtu, har umframt kaffi og køkur verða at fáa, verður roynt spennandi lovsangs-maraton-jam. Øll eru vælkoman, bæði ung og eldri. Sjá lýsing í blaðnum.

Hundrað føroyskir ungdómar til Íslands

Í sambandi við at Reykjavík verður evropiskur mentanarbyúr ár 2000, verður skipað fyrri stórarri ungdómsstevnu har í juni ár 2000

Í sambandi við at Reykjavík verður evropiskur mentanarbyúr ár 2000, verður skipað fyrri stórarri ungdómsstevnu, sum verður í Reykjavík 21. - 28. juni ár 2000.

Ætlanin er, at umleið

4000 ungdómar í aldrinum 14 - 30 ár úr øllum norðurlondunum skulu luttaka á stevnuni.

Á skránni verður m. a.:

• sjónleikur, dansur

sangur o. a.

• ein dagur í Reykjavík, eftir egnari skrá

• vera við at seta trø niður ítróttardagur, har øll kunnu luttaka

Føroya Ungdómsráð hevur átikid sær at standa fyrri føroysku luttøkuni á ungdómsstevnu »Kultur & Ungom«, sog er ætlanin at millum 50 og 150 ungdómar úr Føroyum skulu verða við.

Phillips, Esso og Elf á Føroyavitjan:

-Takið eitt stórt øki við í fyrstu útbjóðing

-Oljufeløgini hava øll sínar egnu metingar av einum nýggjum øki og eisini sum egna arbeiðshátt. Skulu vit koma við nøkrum ráðum um 1. útbjóðing, so er rætt at bjóða út eitt stórri og breitt øki, soleiðis at hetta kann fevna um ynskini hjá nógvum feløgum siga umboð fyri Phillips, Esso og ELF, sum vitjaðu Oljumáladeildina nú um dagarnar. Hetta er fyrstu ferð tey trý feløgini, sum eru í sama bólki, eru í Føroyum samstíðis

mun til onnur lond sigur hann, at Føroyar eru eitt frontierøki, tvs. eitt útjað-araoki í oljuhoopi. Tað merk-ir, at vónirnar eru stórar, men her er enn ikki funnin olja. Hetta økið kann sum

frá, at teir fara undir eina útbjóðing í teirra parti av Hvíta økinum longu til heystar. Tvs. at hon kemur væl áðrenn eina føroyska útbjóðing. Steve Engwall umboðar ELF í bólkinum og vit spurdu hann, um hann metir tað sum ein veikleika fyri fyrstu føroysku útbjóðingina, at ein bretsk útbjóðing í Hvíta økinum kemur væl fyrr!

-Avgjørt ikki. Öl feløgini hava evaluerað alt tað Hvíta økið sum var tað eitt og sama øki uttan at hugsa um, hvussu eitt møgulegt mark- tór at siggja út. Nú tá mark- ið er komið uppá pláss sita feløgini inni við áhuga- verðum upplýsingum frá bæði føroyskum og bretsk- um øki. Eg haldi meg tí kunna siga, at allir bólkarnir hyggja at økinum bæði- megin mark- ið við eins stórum áhuga. Eitt umfar í bretska partinum „stjeler“ ikki áhugan fyri økinum føroysku megin mark- ið.

Hjá Phillips, Esso og ELF eru teir væl greiðir yvir, at møguleikar kunnu vera fyri at finna nógv gass í økinum

heldur enn olju. Sum er eru gassfund gjørd ymsa staðni á bretska øki, men hesi eru ov smá til eina lønandi framleiðslu. Men um so er, at gass nú verður funnið í stórum nógvum í Hvíta økinum og við Føroyar, og sum tekin eru til, so verður tað aktuelt við einum infra- strukturi. Í løtuni arbeiða tey trý oljufeløgini við eini verkætlan, sum snýr seg um at kanna teir ymsu mögulei- kammar á Atlantsmótinum, harav eisini gassspurningin. Brúktar verða kanningar frá øðrum plássum í heiminum. Her verður hugt at øllum frá jarðfrøðiliga umstøðunum til teknliga partin.

Feløgini atla at hava eitt svar klárt innan nakrar faar mánaðir.

Hvorji ráð hava tey trý feløgini til føroysku mynd- ugleikarnar um, hvorji øki skulu bjóðast út við fyrstu útbjóðing?

Fred G. Ynch frá Phillips: -Sum eitt frontierøki, har enn einki er funnið, er skil- gott at bjóða út eitt stórt øki, tí feløgini hugsa ymiskt og hava ymsar metingar av økinum. Tí er tað ikki rætt

Føroyskir oljuyndugleikar hava nógv at gera nú avtalan við Bretland er komin uppá pláss. Her eru umboð fyri Oljumáladeildina og Jarðfrøðissavnið á fundi saman við Phillips, Esso og Elf

bara at peika á eitt ávíst avmarkað øki. Tá verða tað heilt víst fleiri feløg, sum fara at taka seg aftur.

Í dag er einki av teimum trimum feløgnum opera- torur í bólkinum. Tey arbeiða øll á sama staði og ikki fyrr enn tað kemur longur og licensir skulu lat- ast verða operatoruppgáv- urnar býttar millum fel- øgini.

Er fyri øðrum oljufeløg- um í samtakinum? David Maugham: -Vit eru sera nøgdri við verandi bólki, hó- ast vit eru fleksiblar.

Fv. Tim A Wallace og Jacob Rugland frá Phillips og David Maugham frá Esso

JAN MULLER

Avtalan um mark- ið millum Føroyar og Bretland tykist hava fingið veruliga gongd á aftur alt oljumálið. Tað fer ikki dagar, at umboð fyri feløgini vitja á oljumála- deildini á Debesartroð. Nú um dagarnar vitjaði ein av teimum tungu bólkunum, Esso, Elf og Phillips. Hetta er fyrstu ferð, at umboð fyri øll trý feløgini vitja sam- stíðis, síðani feløgini gjørd- u av at samstarva á Føroya- økinum.

-Vit høvdu ein sera góðan dialog við føroysku mynd- ugleikarnar, har vit m.a. greiðdu frá, hvorji øki vit fegin siggja verða við í tí fyrstu útbjóðingini sigur Fred G. Ynch frá Phillips Petroleum. Á fundinum svaraðu oljufeløgini eisini spurningum frá oljufyr- sitingini um, hvorjar treytir og krøv tey rokna við í sambandi við útbjóðingina. Og somuleiðis tíðarset- ingina av henni.

Phillipsmaðurin fegnast um, at mark- ið loksins er komið uppá pláss. -Vit hava saman og hvør sær lagt nógva orku í kanningarar á hesum økinum, so tað er greitt, at mark- ið er ein tyðandi varði í menningini av umráðinum. Enn ein tyð- andi, varði verða so treytir

og umstøður í sambandi við fyrstu útbjóðingina, sum vit rokna við verður í oktober. Tess fyrr hon kemur tess betur.

„We are ready to go“ - vit eru tilreiðar at byrja sig- ur David Maughan, sum stendur á odda fyri teknliga partinum av verkætlanum á Atlantsmótinum hjá heims- ins stórsta oljufelag Esso, Hetta er fyrstu ferð hann vitjar í Føroyum.

Hann vil ikki siga, hvussu nógvar pengar tey trý fel- øgini hava brúkt uppá kann- ingarnar við Føroyar, men teir hava so keypt alt tað nýggjasta 3D tilfarandi og er her talan um nógvar milli- ónir av dollarum.

David Maugham vísir eisini á, at teir hava brúkt rættiliga nógv fólk til burt- urav at arbeiða við Føroya- økinum. Alt hetta vísir, at feløgini taka uppgávuna í størsta álvara og meta Fø- oyaokið at goyma mögu- ligar oljukeldur. Tað er umráðandi, at vit hava fólk, sum kunnu arbeiða við ymsum hugskotum, hvussu man skal tacla hetta økið. Henda manning kundi verið brúkt aðrastaðni, men beint nú halda vit, at hon er væl brúkt við Føroyar.

Tá vit spyrja David Maugham, hvussu høgt feløgini raðfesta Føroyar í

Fv. Petur Joensen frá Oljumáladeildini, Steve Engwall frá Elf og Fred G. Ynch frá Phillips. Mynd Jens K Vang

er sjálvandi ikki saman- berast við Norðsjógvin, og taka vit t.d. Vesturafrika, so er tað komið væl longur enn Føroyar, hóast tað verður mett sum eitt front- ierøki.

-Har eru gjørd nógv fund, men enn er eingin fram- leiðsla byrjað. Tvs. at tað enn ikki er prógvað, at Vest- urafrika verður eitt komandi oljuøki. Men heldur ikki vestan fyri Hetland eru gjørd so nógv fund.

Men hann heldur, at møguleikarnir fyri at finna olju við Føroyar eru góðir. Ikki minst tá ein sær, at jarðfrøðiliga líkist partur av Føroyaøkinum økinum bretska megin mark- ið, har olju og gass longu eru funn- in. Ein fyrimunur við Fø- royum er eisini, at hetta er eitt stabilt øki politiskt sæð. Nú er so hjá føroyingum at gera upp, um teir kunnu verða kappingarfórar við onnur øki.

Bretsk útbjóðing í høyst tekur ikki áhugan frá føroyskum øki Bretar hava longu boðað

